

היליון מס' 170

כניסת שבת:
ירושלים: 16:24
ת"א: 16:38
חיפה: 16:28
באר-שבע: 16:42

יציאת שבת:
ירושלים: 17:39
ת"א: 17:41
חיפה: 17:39
באר-שבע: 17:43

יריית פתיחה / אישי פרי

1. סיפור במוצץ...

לכאורה עמו הבית טכניקה, אך לא. בכלל לא. הוא ודווקא הוא ילמד אותנו שהמקום הארצי והשוטף ביותר, יכול להפוך למשכן לקדושה גבוהה וגן-עדן רוחני.

כמה מפעימה היא התחושה; מה מרנינה היא התובנה! נושבת בבית של חצץ ובטון רוח אלוקים! על הזוגיות - לב הבית - נושבת רוח של קדושה אצילית! אינם עוד סיפור של עזרה לזולת - הם סיפור נשמתי עמוק!

בדרך-זו, נראה שתתיישב על מכונה תמיהה רווחת על המקרא הפותח את הפרשה: "וייקחו לי תרומה". מפני מה - שואל העולם - נאמר "וייקחו"; "ויתנו" היה לה לומר!

אכן, לאחר התבוננות, יש במתן הנדבה למקדש גם שפע של לקיחה. שכן, האדם שואב מכך מלוא-חופנים של קדושה. נתינה זו, התחברות היא למקדש. התקדשות.

הבית היהודי מלמד אותנו שהאלוקים (אם רק עושים חושבים) שוכן בכל מקום. אפילו בסיפור של ארוחת-ערב, וגם בסיפור של חשבון בנק.

כן, שמעתם נכון.

ימים טרם קיפדה חייה הרכים בחטף, ופיה נושק במוצץ, שואלת אביגיל גרוס, עליה השלום, את אביה: "כיוון שחציתי מזמן את גיל ה-3, שמא ואולי העובדה שבפומבי הנני נושקת במוצץ - מהווה הדבר 'חילול השם'?!". כך שח בקול-בוכים, אביה, רבי שמעון עוזר, יבדל לחיים טובים, בקוננו על בתו במסע הלוויה שלה, השבוע.

שאלתה הזכה והתמה של אביגיל, אכן יש לה בסיס. ודווקא בפרשה, כדלהלן:

"ועשו לי מקדש - ושכנתי בתוכם", מצווה התורה את בניית המקדש. דורשי-רשימות היו דורשים כי צו זה מכיל בקרבו גם צו על כינונו של הבית היהודי. גם הוא - כך הסבירו - מהווה "מקדש מעט", וקדושה יש בו. נחדד:

דומה, שדווקא כאן, בבית היהודי, ישנה הסימבוליקה של השכנת ה' בחיים. שכן, הלא-הוא מהווה את המקום העמוק ביותר של החיים השוטפים; לגמור את החודש, להשביע עצמנו בארוחות, ובעיקר בעיקר: לחיות חיי זוגיות פורחים.

השבוע בגיליון:

4

טור נוקב:
הצניעות - לאן?

ההודאה של דוברת
בית החולים

3
2

בין המנוחה אביגיל
ע"ה להר סיני!

ה"פעם" זה
היום!"

3
5

הגיליון יוצא לאור על-ידי
מכון "בלבבי" - יהדות
מלב אל לב

גיליון "פרשניית השבוע" - לאנשים שחושבים קצת יותר.

עורך ראשי: אבישי פרי ומשפחתו. יועץ תוכן: יצחק העברי. לקבלת הגיליון - מייל המערכת:
abyisrael@gmail.com פלא: 0504116867. לפרסומות והנצחות פנה לפל: 0527697719

יריית פתיחה / אבישי פרי (המשך)

נראה, שלא-בכדי הוקשו שני הפרשיות - משפטים ותרומה. כי לשניהם אמירה זהה. נקדים:

אמירה צולבת משמיע מורנו רבי יעקב יחיאל ויינברג בחיבורו המאלף "לפרקים", לפרשת משפטים:

"אין לנו משפט חילוני. הדיינים שלנו, כהנים הם, ויושבים אצל המזבח. ומנהלים סדר דתי לפני האלוקים..."

ביאור: למרות שבעין-בשר נראה המשפט כסדר-עולם אלמנטארי המונע אנרכיה מסוכנת, בעיניים רוחניות, אצל היהודי מדובר אפוא בכינון חוקי אלוקים על סדרי החיים. כי גם-כאן, הוא נמצא. במלוא-העוז.

והנה ההיקש המופלא בין הפרשיות משפטים ותרומה.

ברשותכם, אני חייב להשמיע בפניכם רעיון מופלא שהתחוויר לי בזה השבוע - ברוח דברינו:

ידוע לכל כי ניתנה תורה בהר סיני. הר זה, נמוך-קומה, יותר מן ההרים כולם. ומה מסר יש פה בדברך, משתאים הכל. האם אין ראוי שנשמת האומה תינתן על הר מורם ומתנשא?

אשמיע בפניכם את אשר עלה בהגיגי השבוע, בשעת כתיבת השורות:

לימד אותנו האלוקים, כי לתורה משמעות במקום הנמוכים והארציים ביותר שהכרנו. אין משמעותם רק על ערפלי-טוהר רוחניים. דווקא בפרטים הטכניים והאפרוריים של החיים יש לתורה מילה של ממש.

אביגיל בת ה-4 אילפה אותנו בינה: שהאלוקים ניתן לחשבון גם בשאלה של מוצץ. וגם אצל ילדה בת 4.

הילדה הקטנה - אך הגדולה ברוח ה', השמיעה לעולם קול אלוקי חוצב להבות.

יהי זכרה הטהור - ברוך!

בגדר בכורה (ב)

הגמרא בכורות (ה, ב) תמהה: מפני מה חייבה תורה רק חמורים הבכורים בהקדשה למקדש, ולא את הסוסים והאחרים? ומשיבה: מכיוון שאלו העמיסו על עצמם את השלל הרב ששללו בני ישראל ממצריים, זכו אלו דווקא הם למצווה.

ונראה לחדד כאן רעיון שכבר דיברנו בו במדור זה: חקרו בספרי 'האחרונים' בגדר מצוות הבכורה: האם זו חובת האדם להפריש את בהמתו הבכורה למקדש, או שמא הרי-זו עצמה טעונה הפרשה, וכי בעליה רק מבצע את חובת הקדושה שכבר חלה עליה. (בהתאם לכך, כבר כתבנו כאן בעבר, כי הדבר תלוי ועומד בשאלה האם קדושה זו מאלוה באה או שמא על בעליה של הבהמה להחיל קדושה [ראה בבא מציעא ו, ב ונזיר ד, ב].)

ונראה, שדברי הגמרא כאן חופפים להגדרה שמצוות הבכורה - מצוות הבהמה הינה. שכן, אלו-הם דבריה כאן: מכיוון שהבהמה נשאה בעולו של הרכוש והשלל המצרי, **הרי שהיא זכתה ומחויבת הפרשה למקדש.**

ברם, עצם דברי הגמרא טעונים באור לאור הנדון התלמודי הנודע האם דורשים אנו טעמו של מקרא או לאו. ונראה, שכאן אין מדובר אפוא בטעם ועילה, כי-אם בהיבט מבחינה שלילית. "מה נשתנו".

כמה מופלא!

בתמונה: מודעה שהתפרסמה השבוע בישיבת מיר, הקוראת לחישול רחני בעקבות האסונות.

ה"פעם" - הוא "היום"!

אוי, כמה שכמהים אנחנו להתרפק על העבר הישן והטוב. "פעם", אוהבים הזקנים שבינינו לחכך בזקן-השיבה שלהם ולהפטיר: "בדור שלנו, הכל היה נראה אחרת..."

אחרי התבוננות, למען האמת, גם אנחנו נהיה בעתיד יודעי-שיבה. וגם לנו יהיה מה לספר על ה"פעם" הפועם שלנו..

אז במקום להתבכיין כיום על העבר המתוק שאבד, הבה וניצור הווה מתוק, כדי שנחפוץ להיזכר ממנו בעתיד. הוי-אומר: ה"פעם" - הוא ה"היום" שלנו!

בהתאם-לכך, יש להכות על קודקדם של הדואגים מפני מאורע מיוחד שעשוי להתרחש, ואינם ערוכים לקבלו בצורה נאותה, שהאדם פשוט יכול ליצור בעצמו את הרגע... נפח בו אלוהים כוחות להפוך את הרגע הזה לרגע הבלתי-נשכח שיעורר בעתיד השתוקקות לחזור לשם..

איש לא צריך לחצות את השגרה כדי שזה יקרה. אם רק תעצור, ותעניק חיות וחינניות מרבית להווה היפה שלך, אף-הוא ייחתם בזיכרוןך כמאורע יוצא-דופן וחוצה-שגרה!

ברוכים הבאים ל"פעם" של "היום"!

נקודה טובה.

ההודאה של דוברת בית החולים

בית האבלים של בני משפחת גרוס, השבוע.

המזלה רבתי במקום. שובל בלתי-פוסק של אדם צובא על הבית הזה, שמכיל טרגדיה איזומה ובלתי-נתפסת. הכל כאן מציינים בהתרגשות את ההתגייסות הקולקטיבית של עמך בית ישראל - מכל צבעי הקשת - למען המשפחה הכאובה. "אתה רואה בכניסה שאנשים חובשים לראשם כיפה מקופלת ונכנסים", מציין האב, רבי שמעון עוזר. לאחר שניות של הרהור, הוא מוסיף:

"אמש הפטירה בפני דוברת בית החולים 'שניידר': 'תראה, אני לא אשה מאמינה. אבל עכשיו - אחרי שאני רואה שהבן שלכם מחלים מכח התפילות ההמוניות - אני חושבת שאני כן אשה מאמינה...'".

כמה מרגש!

פרידה מאיש אמת

"הרב גלינסקי לא ראה בעולם משהו - עד שטעון מענה במתכונת רצינית..." קטעון ממאמר פרידה צובט-לב מהדרשן הגודע, הצדיק רבי יעקב גלינסקי, זכר צדיק לברכה, של איש "יום ליום", ישראל פרץ, שמתפרסם השבוע בביטאון יהדות ספרד * מגיד דברי' ליעקב

הגאון הצדיק רבי יעקב גלינסקי זצ"ל, אחרון המגידים בדור האחרון, היה גם גאון לוחמי הדת במדינה הישראלית. דברותיו המבריקות ורוויות החכמה היו לטל-תחייה להמוני מבקשי דרך בעבודת ה'.

רבי יעקב זצ"ל - אם ניתן להגדיר זאת כך - לא השיב לישראלים בסוגיות של חרדים וצבא. הוא פשוט הוריד להם את המורל לשאול את השאלה הישראלית הרווחת: "למה אתם...".

בפקחותו, שנשאבה היישר מחכמת תורת נוברהדוק מלאת הביטחון והעוז, בצילה שהה בימי-נעורים וממנה ינק, היטיב ראש ישיבת חדרה דאז להישיר מבט לעולם ולמיצגו, להסתכל לו ישר בעיניים ולגלות בכנות עד כמה הוא חסר-צלם. אפס מאופס - בז'רגון אותו עולם. הוא בז למוסכמות הרדודות של החיים עד שמוסס אותן עד-דק. כמה אמת נוקבת הייתה בו..

אצלו, אמרת המשנה באבות "העולם-הזה דומה לפרוזדור בפני העולם-הבא", הייתה סיסמת חיים של ממש.

'המגיד' המיתולוגי, לא ראה בעולם משהו, עד שטעון הוא מענה פילוסופי במתכונת רצינית. הוא לעג לו. שביב של ארציות מעוותת לא נחה עליו בעודו חי עלי-חלד. לא תאמינו; אפילו על קומתו הנמוכה לעג בפומבי. 'מה יגידו', היה אצלו עוון חמור שבחמורות.

הוא נסתלק מהעולם שלא הכיר בו, והותיר את הדור האומלל שלנו יתום. בעיקר, מאיש של צורה שכל-כולו הוד-קדומים מרהיב ומלא הדר.

ולמרות שכך, מסריו הצולבים ימשיכו להדהד וישמיעו לעולם שלנו רוממות רוח וגאווה יהודית - ובמקביל חוסר-הערכה לעולם השני, שאיננו עולם ערכי.

בעידן של גזירת גיוס אכזרית נגד הוגי התורה - נשמת האומה - יכולים הם אמריו החיוניים של רבי יעקב (כמו אלו שפתחנו בהם את דברינו) להוות לנפשנו "מים קרים על נפש עייפה". אילו היה חי, כנראה היה מרוקן את ההנחות שבשאלות השלטוניות בנושא גיוס בני הישיבות.

ת. נ. צ. ב. ה.

החינוך - לאן?

תופעה עגומה למדי: בנות-סמינרים אשר נישאות, משנות אופיין הצנוע לבלי-היכר. מדוע זה קורה?

משהו לא טוב קורה במגזרנו בשדה החינוך: דומה, שהוא הופך יותר ויותר לחברתי-סינטי. האמת בו אפוא נעדרת. שימו-לב לסיפור רע שמתרחש בקרב בנות הסמינרים עם נישואיהן. לפתע, אולי בגלל לחץ כזה או אחר, אופיין הצנוע נעלם. לא תכירו אותן בכלל.

תופעה עגומה זו זועקת מבדק דחוף: החינוך - לאן? האם קידשנו את החוץ החברתי ולא את הפנים היוקד? מדוע השיח על הקב"ה נאלם?

במשנתו המרהיבה של הרש"ר הירש זצ"ל למדנו, שמהותו של "חינוך", הוא ההשקיה של נפש הנער, עד, שתהא שלהבת עולה מאליה. הוי-אומר: המחנך מעניק רק "כלים" לנער התמים. הילדון איננו רבובט, אשר צמוד ואדוק לשורת טקסים וטקסטים.

שגיאה פטאלית זו בתחום החינוך, משליכה גם על סוגיית ניסיונות הזמן הנערמים לפתחו של הנער הדתי. אלו נענים באיקס נחרץ בידי המחנך. אבל מילה לא הוזכר שם על אלוקים. רק איום מבעית על סילוק מהמוסד החינוכי. החינוך הנפשי היוקד - איה-הוא?

הגיעה העת לומר את האמת בפרצוף: החינוך במתכונתו הנוכחית מפיל חללים. אם לא היום - אחרי שהמסגרת הלוחצת תפסיק להלחץ ולדכות.

סבתנו, 'המפקחת' המיתולוגית של בתי הספר 'בית יעקב' דרשה מבנות ישראל במאמר נרגש לשמור על יפעת-נפשן, כאשר יביטו אחור אל האימהות הקדושות, שרה רבקה רחל ולאה, וישאלו עצמן בכנות, האם הם נראות כמוהן.. היום, כמה עצוב, הדימוי הזה מושפל. במקום האימהות, ה' מה יגידו המאמלל נהפך לקודש-קודשים ובכך הוא מערער את נשמתו של החינוך.

אולם, כאשר החינוך יקבל עומק ומשמעות פנימית, אזי כבר לא נצטרך להתריע השכם והערב על חוליי הרפיון של סופי-שבוע וימי הפגרה 'בין הזמנים'. האמינו לי; הנערים יגיעו מאליהן לבית המדרש. כי הם מחוברים אליו בנשמה.

מכאן, אשאג אל אחיי המחנכים הדגולים: הוסיפו רובד מעמיק ופנימי למסרים שאתם מטיפים לתלמידים. כדי שאלו ילוו אותם לעד, ולא ייפרדו מהם עם-תום שעת או שנת הלימודים.

אנציקלופדיית ה'שידוכים'!

רוצים להכיר קצת יותר מקרוב את 'עולם השידוכים' החרדי? בוער לכם לדעת את סטריו ורזיו המרתקים? פנו בהקדם למערכת, ותקבלו את קובץ "מים אדי"רים", בהוצאת מכון "בלבבי" שיכירו לכם את העולם המסקרן הזה, מהזווית שלא הכרתם!